ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН-БІР ЖОЛ – ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru

университет студенттерінің үні

№13(477) 16 қазан 2019 жыл

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ МЕКТЕБІНІҢ ЖАҢА МАУСЫМЫ АШЫЛДЫ

Жақында, Қожа Ахмет Ясауи Халықаралық қазақ-түрік университетінде Мемлекеттік қызмет мектебінің ашылу рәсіміне арналған жиын өтті.

2 бетте

ӘЛЕМНІҢ БАРЛЫҚ ХАЛЫҚТАРЫ ТҮСІНЕТІН БІР ТІЛ БАР

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Бейнелеу өнері кафедрасының профессоры, педагогика ғылымдарының докторы Қуандық Ералыұлы Ералинмен болған сұхбат.

3 бетте

БІЛІКТІ МАМАН-ҰЛТ ТІРЕГІ

«AIQYN» газетінің 12 қазандағы №157 (3622) санында Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ-нің ректоры Б.Абдрасиловтың «БІЛІКТІ МАМАН-ҰЛТ ТІРЕГІ» тақырыбындағы сұхбаты жарияланды. Бұл сұхбатта еліміздегі ЖОО-дағы мәселелер мен университетіміздегі атқарылып жатқан жұмыстар жайында сөз қозғалған. Осы орайда, назарларыңызға аталған газеттегі жарияланған материалдың толық нұсқасы.

4 бетте

МЕН ТАҢДАҒАН МАМАНДЫҚ

Бүгінгі заман ағымына ілесу, білімді жастар санатына қосылу үшін терең білім мен біліктілік қажет. Болашақта бізді үлкен асулар мен биік белестер күтіп тұр. Еліміздің игілігі үшін өз қалауымыздағы мамандықты таңдаудан жаңылмауымыз қажет. Себебі әр адамның таңдаған мамандығы болашағына тікелей байланысты.

8 бетте

БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША III ОРТА АЗИЯЛЫҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ

Қазан айының 4-5 күндері Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінде «БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ БОЙЫНША III ОРТА АЗИЯЛЫҚ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ» өтті. Форумға 20 мемлекеттен 400-ге жуық делегаттар қатысты. Бұл жиында ЖОО-ның білім сапасын көтеру, бәсекеге қабілетті мамандар дайындау мәселелері талқыланып, шешімдер қабылданған күн болды. Әлемдік деңгейдегі ғалымдар бас қосып отырған шараны ұйымдастырушылар Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті және «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі» КЕМ.

Форум жұмысына ҚР Парламенті Сенаты мен Мәжілісінің депутаттары, Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Өзбекстан, Ресей Білім және ғылым министрліктерінің өкілдері, жоғары білім сапасын қамтамасыз етудің халықаралық еуропалық желілерінің, шетелдік аккредиттеу органдарының, шетелдік білім беру ұйымдарының (Бельгия, Венгрия, Германия, Нидерланды, Болгария, Чехия, Түркия, Латвия, Молдова сынды басқа да бірқатар мемлекеттер бар) қазақстандық және шетелдік жоғары оқу орындарының басшылары, студенттер мен жұмыс берушілер қатысты.

Форумның негізгі мақсаты – үздік тәжірибемен алмасу және талқылау үшін халықаралық диалог алаңын құру, сапаны қамтамасыз ету, жүйесін дамыту және халықаралық аккредиттеу рөлін арттыру, ЖОО-ның академиялық еркіндігін және басқарушылық дербестігін кеңейту, сапа мәдениетін ілгерілетуге және кәсіби қоғамдастықты қалыптастыруға ықпал ететін халықаралық желілермен және шетелдік агенттіктермен ынтымақтастықты дамыту. Сондай-

ақ, білім берудің интернационализациясы және білім беру сапасын арттыру, оқу бағдарламалары мен білім алушыларды халықаралық стандарттар бойынша даярлау траекториялары да айтылды.

Шарада Қазақстан, Тәжікстан, Қырғызстан республикаларының білім саласы министрлерінің орынбасарлары форумға қатысты пікірлерін білдірді. Жиынның ашылу салтанатынан кейін панельдік сессияларға (параллельді) жалғасты.

1-ші панельдік сессия: «Білім беру сапасын қамтамасыз етудің халықаралық тәжірибесі», 2-ші панельдік сессия: «Білім сапасын арттыру және ғылымды коммерцияландыру: цифрлық трансформацияның тенденциялары мен үдерістері», 3-ші панельдік сессия: «Студентке бағытталған білім беру және сапаны бағалау», 4-ші панелдік сессия: АРТА/IAAR — Медициналық білім беру сапасын бағалау» тақырыбы бойынша жалғасуда. Ары қарай дөңгелек стол басындағы Білім беруді интернацияландыру және академиялық еркіндік жағдайындағы ЖОО стратегиялық басқару жөніндегі әңгімеге ұласты.

УНИВЕРСИТЕТТІҢ ЖАҢА ДАМУ БАҒЫТТАРЫ ТАЛҚЫЛАНДЫ

14 қазанда оқу орнымыздың президенті Б.Абдрасилов 2018-2019 оқу жылында атқарылған жұмыстардың есебін берді. Сонымен қатар университеттің жаңа даму бағыттарымен таныстырып, көпшіліктің талқысына салды.

—Университет студенттерге білім беретін ұйым, сондықтан да атқарылатын жұмыстарымыз да студенттердің маңайында болуы керек. Былтырғы стратегиялық жоспарға байланысты біз не істедік? Біз қандай шешім қабылдадық? – деп Б.Абдрасилов, осы сұрақтар төңірегінде атқарылған жұмыстарға тоқталды.

—Бірінші мәселе, біз студенттердің жағдайын жасау міндетіміз. Жатақханаларды дұрыстау, төсек орындарды жаңарту. Қоғамдық жұмыспен айналысатын белсенді студенттермен жұмыс жасау, оларды қолдау. Екінші үлкен мәселе, білім сапасын көтеру. Өткен оқу жылында бір адамдай бірлесіп жұмыс жасағанның нәтижесінде үлкен жетістіктерге жеттік. Мен ұжымға алғысымды білдіргім келеді. Үлкен іс-шаралар өткіздік, білім саласына өзгерістер енгізілді, материалдық-техникалық база толықтырылды, осылардың нәтижесінде қазір оқу орнымыз үлкен мемлекеттік шешімнің алдында тұр. Жаңа жылда жақсы хабар күтіп отырмыз. Университетке жаңа статус беру туралы ұсынысымыз қаралып жатыр. Университеттің имиджін ғылым, білім, студенттердің әл-ауқаты мен олардың қоғамдық жұмысқа араласуы құрайды. Бүгінгі күні 10113 студентіміз бар. Жылда 300-ден аспайтын Грант иегерлерінің саны биылғы оқу жылында 1000 -нан асты. Бұл көрсеткіш оқу орнымыздың абыройының артқанын білдіреді. Біздің университет қарқынды даму үшін студенттердің саны 12000 болуы керек. Бұған да бір,екі жылда жетеміз деп үміттенемін.

Оқу жоспарларына жаңа пәдер енгізілді. Өзгерістерден қалмай біз де оқу саласындағы жаңашылдыққа байланысты өзгерістер енгізіп, оқу бағдарламаларын заманауи талапқа сәйкестендіріп отыруымыз керек» — деп, оқу процесіне байланысты жасалынған жұмыстарды қамтыды.

Білім сапасын, біліктілігін арттыру, студенттеріміздің пәндік олимпиадалардағы көрсеткіштері, іс-тәжірибе және жұмыспен қамту, түлектерді жұмыспен қамту, ғылым саласындағы атқарылған жұмыстарды атап айтып, слайдттар көрсетілді.

Сонымен қатар жаңа оқу жылындағы атқарылатын жоспарлармен таныстырды. Оның ішінде, ағымдағы жылы 1500 адамдық үш жатақхана салу, жылу қазандықтарының алдағы 4 жылда толық жаңартылуы, материалдық-техникалық ба-заны жаңарту және толықтырут.б жоспарланған.

Университетіміздің І вице-президенті Ж.Томар оқу орнымыздың ішіндегі мәселелерді шешуде осындай жиналыстардың маңызы зор екендігін айта келіп, атқарылып жатқан жұмыстарға тоқталды. Ж.Томар: — Жақында VIII Түркология конгресін атақты түркологтардың қатысуымен Стамбулда өткіздік. Сол жерде Қазақстан мен Түркия елдерінің әнұрандары орындалды, - деп екі елдің ынымақтастығы, бірігіп атқарып жатқан іс-шаралардың маңыздылығын айтып өтті.

Алқалы жиында университеттің жаңа даму бағыттары талқыланып, бекітілді.

Жиынның соңында сұрақтар қойылып, тұщымды жауаптар берілді.

АҚПАРАТТАР АҒЫНЫ

ҚАЗАҚСТАН ҚҰРАМАСЫ III ОРЫНҒА ТҰРАҚТАДЫ

Самбо күресінен 2019 жылдың қазан айының 10-14 жұлдыздары аралығында Ташкент қаласында Әлем чемпионаты өтті. Байрақты бәсекеге 40 мемлекеттен 500-ге жуық спортшылар қатысты. Оқу ордамыздың 4 спортшы-студенттері де аталған жарыста өнер көрсетіп, биіктерден көріне білді. Атап өтер болсақ қыздар арасында 80 кг салмақта Оразбай Арайлым III орын, ерлер арасында +100 кг Әбдіғани Бибарыс III орынға тұрақтады.

Спортшыларымызды Қазақстан Республикасының Еңбек сіңірген жаттықтырушы, профессор, Оқу-сауықтыру бөлімінің аға бапкері Әбдісадық Халилаев пен Қазақстан Республикасының Спорт шебері, Оқу-сауықтыру бөлімінің аға бапкері Мұхтар Бөгенбаев баптаған.

Айта кетейік, аталған додада Қазақстан құрамасы өзбек балуандарынан кейінгі III орынға тұрақтады.

ДАРЫН ДЕСЕ ДАРЫН ЕКЕН!

Қазақстан Республикасы Президентінің «Болашақ» халықаралық стипендия стипендиаттарының қауымдастығы жыл сайын «Азаматтық бастамаларды қолдау орталығымен» бірлесе отырып, ҚР Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің қолдауымен осымен 10-шы жыл «Жастар кадрлық резерві» мемлекеттік грантын жүзеге асырып келеді. Бүгінге дейін осы жобаға 15 мыңнан астам жастар қатысса, оның 468-і ашық конкурстық іріктеуден, тестілеуден, оқу модульдерінен, кәсіби құзыреттерді бағалаудан және түрлі ұйымдардан тағлымдамалардан өтіп, білікті жастардың қатарын толықтырды. Жобаның мақсаты – жастар арасынан үкіметтік, іскерлік және әлеуметтік іс-әрекет жүйесі үшін заманауи және тиімді менеджерлердің жаңа ұрпағын қалыптастыру. Биылғы жобаға 1000-нан астам жастар қатысты. Соның 51-і финалға шығып отыр. Финалистер қатарында Түркістандағы Қожа Ахмет Ясауи университетінің 2-курс студенті Дарын Әбдісадықұлының бар екенін естіп, қуанып отырмыз.

– Өткен жолы тестілеуден, оқу модульдерін сараптаудан, кәсіби құзыреттерді бағалаудан өткенмін, – дейді Дарын, – Енді Қазақстан Республикасы Парламентінде екі апталық тағлымдамадан өтуге кетіп барамын. Бұйыртса, оқу бітірген соң еліме аянбай қызмет етпекпін. Менімен бірге осы іріктеуде жеңімпаз болған бір университетте оқитын құрбы-достарым Ақерке Жұматова мен Мырзабай Ермаханды да құттықтаймын!

Дарын Түркістанның тумасы. Көп балалы отбасыдан шыққан қарапайым қазақ баласы. Білім алуға ынтық. Кім біледі, бір кездері Дарынды да биік мінберлерден көріп қалармыз!

Б. Сердәлі

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ МЕКТЕБІНІҢ ЖАҢА МАУСЫМЫ АШЫЛДЫ

11 қазанда Қожа Ахмет Ясауи Халықаралық қазақ-түрік университетінде Мемлекеттік қызмет мектебінің ашылу рәсіміне арналған жиын өтті.
Жиынға оқу орнымыздың президенті Б. Абдрасилов, вице-президент П.Пилтен, Мемлекеттік қызмет істері Агенттігінің Түркістан облысы бойынша департаментінің басшысы Б. Исақов, департаменттің мемлекеттік басқарамасының басшысы Н. Шынтаев және университетіміздің қызметкерлері мен студенттері қатысты.Университет президенті Бболатбек Абдрасилов Мемлекеттік қызмет мектебінің жаңа маусымының ашылуымен құттықтап, аталмыш мектеп түлектерінің жеткен жетістіктерін айтып өтті.

- Мектеп Түркістан облыстық Мемлекеттік қызмет істері Агенттігінің тікелей қолдауымен ашылған болатын. Мектептің мақсаты, мемлекеттік қызметке тәжірибелі база болу. Бір жылдың қортындысы бойынша мектеп нәтижесін берді. Алғашқы мектеп ашылған уақытта экономика, жергілікті және мемлекеттік басқару, қаржы мамандығынан 20 студент іріктеліп алынып, олар он апта бойы дәріс алды, түрлі тренингтерге қатысты. Тренингтердің басым бөлігін мемлекеттік қызметте жүрген мамандар өткізді. Осы мектепті бітірген студенттердің бірқатары қазіргі кезде мемлекеттік органдарда арнайы бағдарламалар бойынша жұмыс істесе, қалғаны магистратурада, тағы басқа да оқу орындарында білімдерін жалғастыруда. Олар да келешекте мемлекеттік қызметте жұмыс атқаратын шығар деп ойлаймын. Оқу орнымыздың түлегі, мектептің бірінші тыңдаушысы Индира Сейітбек жақында облыстық Жер қатынастары басқармасына жетекші маман болып жұмысқа қабылданды. Студенттерімізден осы мектепте білімін жетілдірем деушілер өте көп болды. Олардың ішінен 32 студент іріктеліп алынды. Арасында шетел студенттері де бар – деп, Болатбек Серікбайұлы Мемлекеттік қызмет мектебінің жұмысына сәттілік тіледі.

Мемлекеттік қызмет істері Агенттігінің Түркістан облысы бойынша департаментінің басшысы Болат Исақов:

— Елбасының тарихи шешімімен Түркістан облыс орталығына айналғаннан кейін, осы мектеп ашылды. Былтырғы игі шара биыл жалғасын тауып отыр. Қазіргі кезде облысымызда 7000-нан астам мемлекеттік қызметкер жұмыс атқарады. Оның 25 пайызға жуығын отызға дейінгі жастар құрайды. Өткен жылдың ақпаратына сәйкес 552 азамат жалпы конкурс арқылы мемлекеттік қызметке қабылданды. Оның 48- і жаңадан жоғары оқу орнын бітіргендер. Мемлекеттік қызметте жоғары оқу орнын бітіре салып қызмет атқаруға болады. Сондықтан осы мектеп тыңдаушылары, өздеріңіз негізгі үміткер ретінде саналасыздар – деп, 500 ге жуық бос лауазым орындарының бар екендігін тілге тиек етті.

Департаменттің мемлекеттік қызмет басқармасының басшысы Н.Шынтаев пен Мемлекеттік басқару және аймақтық даму бағдарламасының жетекшісі Д.Ерғалиев баяндама жасады.

Мемлекеттік қызмет мектебінің 2018-2019 жылғы кезеңінің түлегі И.Сейітбек университет ректоры Б.Абдрасилов пен білім берген ұстаздарына алғысын білдірді.

Бүгіннен бастап мектеп тыңдаушыларының алғашқы дәрісі басталды. Алғашқы дәрісті Департаменттің мемлекеттік қызмет басқармасының басшысы Н.Шынтаев жүргізді.

«ӘЛЕМНІҢ БАРЛЫҚ ХАЛЫҚТАРЫ ТҮСІНЕТІН БІР ТІЛ БАР...»

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің Бейнелеу өнері кафедрасының профессоры, педагогика ғылымдарының докторы Қуандық Ералыұлы Ералинмен болған сұхбатымызды назарларыңызға ұсынамыз.

– Бейнелеу өнері неден басталады?

– Бейнелеу бейнеден басталады. Бейнелеу өнері нүктелерден, сызықтардан, бояу дақтарынан басталады. Олар пішінқұрау, түстану, жарық-көлеңке, перспектива мүмкіндіктері арқылы жалғасын тауып, көрерменге түрлі сызықтар, нүктелер, бояулар, пішіндер арқылы ақпарат жеткізу мүмкіндігіне ие болады, жағымды көңіл күй сыйлайды. Бұларды бейнелеу әліппесі десе де болады. Бейнелеудің басты мақсаты сол дәуірдің көркем образын жасау.

– Бейнелеудің қандай ерекшелігіне басымдық берер едіңіз?

– Шығармашылық – әлем халықтарының тілі. Әлем халықтарының бірін-бірі түсінетін бір ғана тіл бар, ол – шығармашылық тілі. Бейнелеу өнері шығармалары нүкте сызық бояу, композиция, жарық пен көлеңке колорит арқылы көрермендерге түрлі ақпараттар әкеледі, эмоциалық сезімдер силайды. Көрермендерге ақпарат беруде нүкте сызық бояу түстері мен оны орынды қолдану ежелден ерекше қызмет атқарған. Бұл өнердің ежелгі нұсқасын жартастағы таңбалардан білеміз. Ертеде ұзатылған қыз төркініне кестелі орамал жіберген, онда ұшып жүрген көгершінді бейнелеген. Қыз төркіні осы орамалдағы шығарма нәтижесіне қарап ұзатылған қыздың жағдайының жақсы екенінен хабардар болған. Сонымен қатар бас киімдер адамның жасы мен жынысы туралы ақпарат береді. Тарихи картиналардағы бейнеленген дала көшпенділерінің бейнесі сияқты. Бұл жағдай суреттің де тіл сияқты қарым қатынас қызметін атқарғанын білеміз. Осы орайда бір патшаның өмірден өтерде артында мұра етіп қалдырған «еңбек естен, ерінбей тояды қарның тіленбей» деген бір-ақ сөзі еске түседі. Бұнан бейненің де тіл сияқты қарым-қатынас қызметін атқаратынын ескерсек болады. Бейнелеу өнерінде символдық тіл деген бар.Бұл бойынша жерді қоңыр түспен, аспанды көк түспен, көктемді жасыл түспен бейнелеп көрсетеді. Символдық тілдің бір формасы авто жүргізушілеріне арналған тоқтау, жол беру, күту, жылдамдық деңгейі т.б.қажетті ақпарат беретін символдық белгілері бар. Бағдаршамдар да бояу түстері арқылы бізге ақпарат беретін ерекше мүмкіндік. Бейнелеу шығармашылығының басқа бір тілінің ерекше түрі - абстракциялық картиналар тілі.Мұндай картиналардың беретін ақпараты күрделі болады. Павло Пикассоның, Сальвадор Далидің, Матистің шығармалары соғыс зардабын көрсетіп, оған қарсылықты, бейбіт өмірді, әділдік пен зорлық көріністері ауқымды етіп бейнеленген.

– Ұлттық қолөнерге деген шетелде қызығушылықтың салмағын қалай бағалар едіңіз?

– Мен 2011 жылы Түркияның Анкара қаласындағы Гази университетінде өткен бейнелеу өнері саласынан жоғары оқу орындары студенттері мен оқытушылар арасында өткізілетін көрмеге қатысуға шақыру алдым. Сонда мен қандай шығарма апарам деп ойландым. Бізде табиғат көрінісі немесе тарихи тақырыптар бейнеленген небір тамаша картиналары болды, бірақ бұлармен батыс елдеріне таң қалдыра алмайсын. Сонымен мен өзім салған Қожа Ахмед Ясауи кесенесі гобеленін, студенттер тоқыған бір ши, бір киізді апардым. Сонан барған соң апарған заттарымызды сараптау тобына өткіздік. Басқалар кескіндеме шығармаларын көбірек апарыпты және олардың көбі абстракциялық шығармалар болды. Көрменің ашылуында көрсек біздің атқарған кесене гобеленін көрме төрінің ең ортасына, шиден тоқылған шығарма, жартастағы суреттер бейнеленген киіз туындысы көрме түріндегі қабырғадан орын алыпты. Бұдан біз қазірде - ұлттық өнерге деген халықтың құрметінің жоғары екенін аңғардық. Сол жұмыстар қазір Гази университетінің сурет галереясында көрсетілуде. Бұл көрмеге аталған этно бұйымдарымыз көрермен көңлін біздің университетімізге аударып, бізге шығармашылық табыс әкелгенін айтуға болады.

– Ата-баба дәстүр жалғастығының қазіргі жағдайы қандай?

– Ата-баба өнерінің нұсқалары деп біз жартастағы таңбаларды, алтын адамды, Пазырық қорғанынан табылған кілемді, Ясауи кесенесін, тайқазанды айтуға болады. Бұлар қазақ елінің бет бейнесін символдық түрде көрсетеді. Қазіргі ата-баба көркемдік дәстүрін жалғас-тырып жүрген этнодизайнерлер арасынан қолөнердің шебері, зерттеушісі Д.Шоқпарұлын, мұражай дизайнері А.Найманбаевты, құрақ көрпе, қыз жасауын жасау шебері, ұлттық қолөнерді шет елдерде насихаттаушы Ы.Тұрсынзада, ұлттық кілем тоқу өнерін кеңес дәуірінің өзінде насихаттап одақ көлеміндегі көрмелерге қатысқан шебері Б.Симованы, зергерлік өмірімізді шет елдер арасында насихаттаған шебер Қ.Тасовты, тері, мата, зергерлік өнерін қатар меңгерген қолөнер шебері Берік Әлібиді ерекше айтуға болады. Қол өнері өнер ішіндегі қарқынды даму саласы. Өткен ғасырдың сексенінші жылдары қазақ қолөнеріндегі үлкен жаңашылдықтың бірі қолөнердің айтулы шебері Ғани Иляевтың оюөрнектермен салған картиналары болды. Шебер ою-өрнектерімен «Жаз", «Күз", «Қыс», «Көктем», «Қыз қуу», «Бәйге», «Байқоңыр», «Қазақстан» атты тақырыптық картиналарды салған. Халық бас киімді ерекше қадірлеген. Қырғыз халқында Еледжепдеп аталатын егде әйелдері мен әжелері басына тартып жүретін бас киім 12,18 метр матадан тұрған. Көшпелі халық көшіп жүргенде келін босанса нәрестені осы жаулық (еледжеп) матасына орап алған. Жолаушы жүрген кезде өмірден өткен адамды да осы матаға орап жерлеген деген деректер бар. Сондықтан да ертеректе қырғыз халқына әйелдер өлім мен өмірді бастарында көтеріп жүреді деген сөз бар. «Қазақтар ою-өрнектердің ішінде өмір сүреді екен» - деген орыс саясатшысы К.Соколов.

Жүн өңдеу өнері соңғы кезде қарқынды даму үстінде. Жүннен картиналар жасалып, киім моделі жобаларының талдауларын өмірге келуде. Бұл ұлттық дәстүрлі қолөнердің заманауи сұранысқа сай қайта жаңғыруы деп айтуға болады. Жібек жолы бойында еліміздің орналасуы көптеген мәдениетті қорытып, оның ішінде жақсысын таңдап алуға мүмкіндігі болған. Содан болса керек атқа мінумен байланысты заттар «үзеңгі», «шалбар» т.б.этнодизайнерлік жобалары ұлы дала топырағында дүниеге келген. Қандай жағдай болсада ұлттық қолөнердің дамуын тоқтатпау қажет. Қолөнер ең алдымен рухани мұра. Қазақ халқының қолөнер тәжірибесі мен дәстүрі ұрпақтан ұрпаққа беріліп отырған. Бала тәрбиесі – қоғам тәрбиесі, мәдениетті, тілді, дәстүрлі сақтау, біздің қасиетті борышымыз, біздің иығымызбен көтеретін жүк. Қолөнер мәңгілік. Себебі ол еңбек. Барлық халыққа ортақ тіл ол – өнер тілі. Қандай жағдай болсада ұлттық қол өнердің дамуын тоқтатпау қажет. Зергерлік өнер ең алдымен рухани мұра. Қазақ халқының зергерлік өнер тәжірибесі мен дәстүрі ұрпақтан ұрпаққа беріліп отырған.

– Шебердің жастармен жұмыс жүргізудің негізгі бір формасы – шеберлік класын өткізу туралы айтсаңыз?

– Түркістанда Қалмырза Тасов деген ұлы дала көшпенділерінің алтын мен күмістен зергерлік бұйым жасау дәстүрін жалғастырушы тамаша шебер бар. Оның өмір бойы жасаған бұйымдары «Ұлы дала рухы» атты тақырыпқа бірігеді. Шебер шығармашылық пен ұстаздықты қатар ұштастырған тұлға. Оның қызметі көркемдік білім беруде әлемдік бейнелеу нұсқаларын қолданумен сипатталса, ал әсемдік тәрбие беруде – ұлттық мәдени құндылықтарды тәрбие мазмұны ретінде қолданумен ерекшеленеді. Зергердің жастармен жұмыс жүргізудің негізгі бір формасы – шеберлік класын өткізу. Оның негізгі тыңдаушылары мектеп оқушылары мен мұғалімдер, университет студенттері мен тәлімгерлері, өнертанушылар мен әуесқой суретшілер. Шебер зергерлік бұйым пішінін құрамдауда шеңбер, шар, үшбұрыш, төртбұрыш, трапеция көріністерін тұтастықта алумен дараланады, бұйымды безендіруде өсімдік және геометриялық көріністер тектес өрнектерін қолдануға басымдық береді.

Екінші дүние жүзілік соғыстың алдында төрт жыл бұрын Германия фашистері Испанияның Герника деген шағын қаласына бомба тастап тас-талқан етіп қиратқан. Картина мазмұнын құрайтын көріністерде, осы қаланың қирауы, фашизмнің зұлымдық іс-әрекетінің көріністері - құлаған үйлердің үйіндісі, аққан қан, сынған ағаш, ұшқан жаңқалар, бөлініп қалған адамның қолы мен аяғы, жарылған бас, сынған қабырға мен жіліншік сүйектері, жарықшақ ұшқындары, шашылған дүние мүліктердің қалдықтары. Бұл көріністер шығарма композициясының бейнелеу заңдылығының ережесіне сай келмейтін, шынайы көріністеріне бағынбайтын берекетсіздік сипатына сай құрамдалуының өзі соғыс пен фашизмнің қанды қол әрекетінің ақырғы сәтін көрсетеді. Кескіндеме туындысында көңілді жарқыратар бояу түстері аз, біріңғай бұлтты күндер мен қоңыр күзді елестететін түстерге басымдық берілген. Кескіндеме шығармасының көркемдік бейнелері түрлі-түсті бояу арқылы берілуі тиіс болғанымен, шебердің осы шартты әдейілеп бұзуы, фашизмнің адамзат өміріне жасаған қастандығын эпопеялық стильде суреттеуімен астарластыра, әшкелеуге баса көңіл бөлген. Картина композициясындағы шым-шытырық, бей-берекет көріністердің ішін мұқият қарағанда Гитлердің бет бейнесі, оны айғақтайтын мұрын астындағы мұрты анық байқалады. Адамзаттың қас жауы болған, қанішер Гитлердің көрінісін суреткердің бұлайша топтамалауы, оның соғысқа деген қарсылығын білдіріп, фашистердің әрекетін төрткүл дүние алдында әшкерелейді.

Әлемге танымал суретшінің жоғары идеялы көлемді композициясын дәстүрлі бейнелеу өлшемдерінен шығып, сол кездің көрермендерінің қабылдауына қиындық туғызатын көріністерге баруы, ойлануға мәжбірлеуін өз замандастары кезінде түсіне бермеген, оны, шынайы бейнелеу әдістерін жоғары дәрежеде меңгеріп, озық үлгі көрсеткенімен шынайы көріністерді шыншылдықпен бейнелеу әдістерінен алшақтап, бей - берекетсіздік, жөнсіздік сипаттарындағы топтамалауға баруы, бұл образ сомдауды сол кездегі көпшілік түгілі, замандастар арасында түсініспеушілік туғызды. Ал, бұл болса сол кездегі бейнелеу өнеріндегі қалыптасқан дәстүрді бұзушылық ретінде танылған, сонымен қатар композициялық сюжетті танытатын - жаңашылдық ретінде көпшілік арасында оң көзбен қабылданбаған.

Пикассо П. «Герника» картинасы.(1937ж)

Шын мәнінде, бұл сипаттағы сюжетті құрамдау, ұлы суреткердің дүние жүзін қамтыған, барлық халықтарға өлшеусіз ажал әкелген, фашизмнің жексұрындық әрекетін көркемдік топтамалау әдісімен жоғары деңгейде бере білген. Сөйтіп П.Пикассоның «Герника» картинасы жер жүзінің талай елімен жерін қамтыған, миллиондаған адамдар өмірін жалмаған, сұм соғыстың нәтижесін көркемдік тілмен бір ғана картина ауқымына сыйғыза көрсеткен шығарма. Мұндай тарихи оқиғаны астарлап көрсеткен шығарма тілін әлем халықтарының бәрі түсінеді. Себебі олар бейбітшілікті жақтайды.

- Әсерлі әңгімеңізге рахмет.

Қуандық Ералыұлы Ералин ҚР мәдениет қайраткері (2007), ЖОО үздік оқытушысы (2008), (2015), Ы.Алтынсарин атындағы медальдің иегері (2010), ҚР халыққа білім беру ісінің үздігі (1997). ҚР Суретшілер одағының мүшесі (1994). Шымкент қаласында Қуандық Ералыұлының тікелей ұйытқы болуымен дессертациялық кеңес ашылды. Ол 4 ғылым докторына, 20 ғылым кандидаттарына жетекшілік етіп,қорғатып шығарды.

Түркістанда өнерге баулыған шәкірттері еліміздің түкпір-түкпірінде бірі ұстаздық етсе, енді бірі суретші болып қызмет атқаруда. Өзіміздің оқу орнымызда кафедра меңгерушісі Ж.Бейсенбеков, декан орынбасары Е.Мәмбетаев, аға оқытушы М.Шаханбаев сынды шәкірттері де шәкірт дайындап, ұстаздың ісін жалғастыруда.

Сұхбаттасқан
Эльмира АРТЫҚБАЕВА

ҒЫЛЫМ/БІЛІМ

БІЛІКТІ МАМАН – ҰЛТ ТІРЕГІ

«AIQYN» газетінің 12 қазандағы №157 (3622) санында Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ-нің ректоры Б.Абдрасиловтың «БІЛІКТІ МАМАН-ҰЛТ ТІРЕГІ» тақырыбындағы сұхбаты жарияланды. Бұл сұхбатта еліміздегі ЖОО-дағы мәселелер мен университетіміздегі атқарылып жатқан жұмыстар жайында сөз қозғалған. Осы орайда, назарларыңызға аталған газеттегі жарияланған материалдың толық нұсқасын ұсынамыз.

Айта кетейік, Түркістанның төрінде, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің қабырғасында «Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінің» ұйымдастыруымен «Білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша ІІІ Орта Азиялық халықаралық форум» өтіп, оған әлемнің 15 мемлекетінен 200-ге жуық делегат қатысты. Жиында университеттердегі білім жүйесін жетілдіруге бағытталған аккредитацияның маңызы, білім саласындағы халықаралық мәселелер талқыланды. Ғалымдар түрлі ұсыныстар мен пікірлерін ортаға салды. Осы орайда, аталған шараны ұйымдастыруға себепші болған ХҚТУ-дың ректоры, Болатбек Абдрасиловты сұқбатқа тарттық.

Білім беру сапасы мен ғылыми-зерттеу жұмыстарының деңгейі мемлекеттің дамуына және ұлттың бәсекеге қабілеттілігіне әсер ететін негізгі факторлардың бірі екені белгілі.

- Болатбек Серікбайұлы, әлемнің 15 мемлекетінен арнайы келген делегаттар ІІІ Орта Азия Халықаралық форумға қандай мақсатпен жиналды және онда қандай мәселелер көтерілді.

– Форумға Сенат депутаты Бақытжан Жұмағұлов, Білім және ғылым вице-министрі Ш.Каринова, Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Өзбекстан, Ресей Білім және ғылым министрліктерінің өкілдері, жоғары білім сапасын қамтамасыз етудің халықаралық және еуропалық желілерінің, шетелдік аккредиттеу органдарының, шетелдік білім беру ұйымдарының (Бельгия, Венгрия, Германия, Нидерланды, Түркия, Ресей т.б.), Қазақстандағы ұлттық және басқа оқу орындарының ректорлары қатысты. Форумның негізгі мақсаты – білім сапасын қамтамасыз ету және білім сапасын бағалауда халықаралық аккредиттеудің рөлін арттыру. Сонымен қатар университеттердің академиялық еркіндігін және басқарушылық дербестігін кеңейту, сапа мәдениетін қалыптастыру. Басқосуда оқу бағдарламалары мен білім алушыларды халықаралық стандарттар бойынша даярлау мәселесі қозғалды. Екі күнге жалғасқан жиын барысында талқыға салынған проблемалар мен айтылған маңызды ұсыныстар жоғары білім саласын дамытуға оң үлесін қосары сөзсіз.

– Білім сапасының шартары бойынша шетелдік тәжірибелерге мысал келтіре кетсеңіз?

– Білім беру сапасы мен ғылыми-зерттеу жұмыстарының деңгейі мемлекеттің дамуына және ұлттың бәсекеге қабілеттілігіне әсер ететін негізгі факторлардың бірі екені белгілі. Қазіргі таңда әлемнің барлық елі университеттерін дамыту, кадр даярлау жүйесін жетілдіру мәселелерімен айналысуда. Қытайды мысалға алсақ, 1995 жылдан бастап университеттерді дамыту бойынша бірқатар жоба іске асыры- лып, соңғы 10 жыл ішінде университеттері әлемдегі ең үздік рейтингтерде алғашқы орындарға суырылып шықты. Мысалы, QS рейтингі бойынша 10 жыл бұрын 100 үздік қатарында 2 университет болса, биылғы жылы 6 оқу орнына жетіп отыр. Дәл солай Ресейде 2013 жылдан бері әлемдік деңгейдегі университеттерді құру бойынша жоба сәттіжүзеге асырылып, олардың университеттері әлемдік рейтингтерде тұрақты өсім көрсетіп отыр. 2017 жылы Түркия үкіметі университеттердегі инновациялық ғылымды дамыту мақсатында 10 жетекші университетті қолдау жобасын бастады. Санаулы жылдар ішінде Түркия университеттері айтарлықтайжетістіктерге жеткенін байқауға болады.

–Қазір Қазақстандағы ЖОО-ларда кездесетін негізгі проблемалар қандай деп ойлайсыз?

– Дүниежүзіне белгілі білім саласының сарапшысы Роналд Барнетт университеттерді келесі сипаттар бойынша топтастырады: университет 1.0 – білім беретін, университет 2.0 – білім беретін және ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізетін, университет 3.0 – білім беру, ғылыми зерттеу және инновацияны өндіріске жеткізетін университет. Ал жаңа буындағы 4.0 университетінің қызметі – білім беру, ғылыми-зерттеу, зерттеу нәтижелерін коммерциализациялау және қоғам мәселелеріне шешім табу. Дүние жүзіндегі жетекші университеттерді 4.0 класына жатқызуға болады. Бүгін Қазақстанда әртүрлі меншік нысаны бар 131 жоғары оқу орны қызмет көрсетеді. Біздің ойымызша отандық университеттердің басым көпшілігі 2.0 класына тиесілі, ал 3.0 класына жататын санаулы ғана оқу орны бар. Сол себептен халықаралық рейтингтердегі отандық университеттердің алатын орны да көңіл толарлықтай емес. QS рейтингі тізіміне біздің тек 10 универ- ситет қана енген. Алайда соңғы үш жыл ішінде бұл университет тердің басым бөлігі өзінің позициясын әлсіретіп алды.

– Ендеше, еліміздің ЖОО-ын әлемдік деңгейге көтеруге не кедергі деп ойлайсыз?

– Негізгі жүйелік мәселелердің бірі – университеттерді қаржыландырудың төмен деңгейі. Жалпы, бізде материалдық-техникалық базаны, оқу зертханаларын және инфрақұрылымды дамытуға мемлекет тарапынан бөлінетін мақсатты қаржыжоқ.Ғимараттарды, құрылыстарды, жатақханаларды күтіп ұстау қаржылық шығындарды талап етеді. Сонымен қатар оқу-зертханалық жабдықтар да жаңар- тылып тұруы қажет. Негізінен, университеттердің бюджеті студенттердің мемлекеттік грантынан және ақылы негіздегі оқудан түскен қаражат есебінен қалыптасады. Сондықтан біздің университеттердің жылдық бюджеті шетелдік университеттермен салыстырған да әлдеқайда аз. Университеттер бюджетінің шамамен 70%-ы еңбекақы төлеуге жұмсалатынына қарамастан, оқытушылардың орташа жалақысы басқа елдермен салыстырғанда айтарлықтай төмен. Нәтижесінде, жалақының төмендігі отандық не шетелдік жоғары білікті оқытушы- ларды біздің университеттерде жұмыс жасауға ынталандырмайды. Тағы да бір маңызды мәселелердің бірі – ғылыми зерттеу жұмыстарын қаржыландыру деңгейінің төмен болуы. Университеттердің тек ғылыми-зерттеу жұмыстаина жұмсайтын қаржылықресурстарының үлесі: жалпы бюджеттің 1-5% шамасында. Бұл, әрине, төмен көрсеткіш. Тағы бір мәселе – барлық университетте орын алатын жағдай жаңа толқынның ескі буынды алмастыруы. Босаған жұмыс орын- дарын дер кезінде тәжірбиелі, ғылыми атағы және дәрежесі бар мамандармен толықтырылмайды.

– Сөз арасында мамандарға, яғни кадр мәселесіне қатысты пікіріңізді айтып қалдыңыз. Сонда бұл мамандар жетіспеушілігі ме немесе олардың біліктілігі талапқа

сай емес пе?Олай болса тығырықтан шығу үшін қандай ұсыныстарды атар едіңіз?

– Біздің университеттердегі кадр дайындау сапасының тиісті дәрежеде болмауы – білім беру бағдарламалары мазмұнының заманауи талаптарға жеткілікті деңгейде сай келмеуі. Қазір түлектердің еңбек нарығында сұранысқа ие болуы үшін, біздер студенттерге тек білім беріп қана қоймай, сонымен қатар кәсіби қарым-қатынас дағдысын, шығармашылық ойлау қабілетін, сыни ойлау деңгейін арттырып, шешім қабылдауға және өзін-өзі дамытуға үйрету қажет. Менің ойымша, біздің университеттерге жоғары білікті мамандарды тарту үшін жалақы деңгейін көтеру керек. Бұл мәселені шешіміне білім беру гранттарының санын азайтып, құнын арттыру арқылы қол жеткізуге болады. Гранттарды бөлудің қазіргі үлгісі бойынша абитуриентке белгілі бір университетті таңдау мүмкіндігі қарастырылған. Ал грант иегерлерінің көпшілігі Нұр-Сұлтан және Алматыда орналасқан университеттерді таңдайды. Алайда бұл университеттер барлық талапкердің оқуға қабылдануын қамтамасыз ете алмайды. БҒМ грант бөлу жүйесінде университет қабылдай алатын студенттердің санын ескере отырып, грант иегерлерін қабылдау жүйесін өзгертуді ұсынамыз.

– Мемлекет басшысы осы жылдың шілде айында 20 озық жоғары оқу орны құрылатындығы туралы жариялады. Бұл туралы не айтасыз?

– Жақында Қазақстан халқына Жолдауында Мемлекет басшысы Қ.Тоқаев «Қуатты өңір – қуатты ел» ұранымен өңірлерді дамыту қажеттігін атап өтті. Осы орайда біздің жоғары оқу орындарымыз аймақтардың әлеуметтік-экономикалық дамуында маңызды рөл атқаруы керек. Біріншіден, университеттер – бұл экономикамен әлеуметтік салалардың барлығы үшін кадр даярлайтын негізгі орта. Екіншіден, университетте жасалған ғылым мен инновация аймақтың инновациялық әлеуетін арттырады. Университеттер ғылым мен білімді дамыту орталықтары ғана емес, сонымен бірге жаңа идеялар пайда болатын және әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешетін интеллек-туалды орталықтар болуы керек. Сондықтан күшті аймақтарды қалыптастыру шарттарының бірі – өңірлерде мықты университеттер құру.

– Болатбек Серікбайұлы, сіз соңғы 20 жыл бойы Білім және ғылым министрлігінде, мемлекеттік басқару салаларында жауапты лауазымды қызметтерде жұмыс істедіңіз. 2018 жылы маусым айында Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік уни-верситетіне ректор болып тағайындалдыңыз. Сіздің ойыңызша, осы университеттің қазақ-түрік достығын дамытудағы маңызы мен Қазақстандағы білім жүйесін дамытудағы рөлі қандай?

– Иә, дұрыс, өткен жылы Елбасымыз Н.Назарбаевтың қолдауымен ХҚТУ-ға ректор болып тағайындалдым. Көпшілік жақсы біледі ХҚТУ 1992 жыл Елбасымыздың бастамасымен сол кездегі Түркия Премьер-министрі – С.Демирелдің қолдауымен халықаралық келісім арқылы құрылған. Екі бауырлас елдің басшыларының Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік универ -ситетін түркі әлемнің рухани астанасы – Түркістанда құруы тарихи оқиға, саяси кемеңгерлік, аталарға тағзым деп бағалауға болады. Ал менің ойымша, оқу ордамыз – қазақ-түрік достығы ның символы. Университет құрылған уақыттан бері заманауи кампус қалыптасып, инфрақұрылымды дамыту жұмыстары жалғасып жатыр. Университеттің дамуы әрдайым екі елдің басшыларының назарында. Қазіргі кезде оқу ордамызда 10 мыңнан астам білім алушы бар. Атап айтқанда, 19 елдің 40 ұлтының өкілдері бакалавриат, магистратура, резидентура және докторантура білім беру бағдарламалары бойынша 11 факультетте білім алуда. Университетте бір мыңнан астам оқытушы-профессор құрамы жұмыс істесе, олардың 5% – Түркиядан келген оқытушылар. Жалпы, ғылыми дәрежелілік 45% құрайды. Сонымен қатар 6 ғылыми-зерттеу институты, 4 ғылыми журнал жа- рық көреді.

– Сіз ХҚТУ-да ректор ретінде бір жыл жұмыс істедіңіз. Осы бір жыл ішінде университетті дамытуға бағытталған негізгі жұмыстарды атап өтсеңіз?

Өткен жылдан бастап университет барлық бағыт бойынша іс-шараларды толық көлемде модернизациялауды бастады. Университетті 2023 жылға дейін дамытудың жаңа Стратегиясы жасалып, ХҚТУ-дың Үкіметаралық өкілетті кеңесі тарапынан қабылданды. Соның аясында 2018-2019 оқу жылында барлық процесті жан-жақты қайта құру жүзеге асырылды. Білім беру бағдарламаларына Fintech, Big Data, Artificial Intelligence (жасанды интеллект), Blockchain, Cybersecurity (киберқауіпсіз дік), Data mining (деректерді терең талдау) секілді жаңа элементтер енгізіле отырып, IT және экономикалық мамандықтар бойынша толық, ал басқа мамандықтар шамамен 30%-ға жаңартылады. Назарбаев университетінің тәжірибесі негізінде Мемлекеттік басқару және экономика жоғары мектебі құрылды. Университетте төрт тілде (қазақ, түрік, ағылшын және орыс) білім беруді дамыту мақсатында Тіл үйрету орталығы құрылды. Бүгін алдыңғы қатарлы универ- ситеттер құру міндеті түркі әлемінің барлық елінің күн тәртібінде. Бұл тақырып жақында уни- верситетімізде өткен Түркі университеттері одағының кезекті жиынында талқыланды. Форумға Әзірбайжан, Қазақстан, Қырғызстан, Түркия, сонымен қатар Венгрия мен Өзбекстанның 23 жоғары оқу орындарының басшылары қатысты. Талқылау нәтижесінде түркі әлемі университеттерін халықаралық рейтинг те бірлесіп алға жылжыту үшін ортақ ғылыми және білім беру кеңістігін құруды қолдады. Жұмыс берушілермен өзара қарым-қатынасты нығайтудың арқасында түлектерді жұмысқа орналастырудағы жағдай айтарлықтай жетілдіріліп, жұмысқа орналасу деңгейі 76% жеткізілді. Әкімшілік-басқару қызметкерлерінің саны екі есеге қысқарып, коммуналдық шығындар 40%-ға төмендеді, үнемделген қаражат материалдық-техникалық базаны дамытуға және оқу-зертханалық жабдықтарды 30%-ға жаңартуға мүмкіндік берді, 5 студенттік жатақхана жөндеуден өткізілді. Университет Стратегиясында кадрлардың біліктілігін жетілдіру мәселелеріне көп көңіл бөлінген. Қызметкерлердің кәсіби құзыреттіліктерін үздіксіз дамыту мақсатында халықаралық және отандық тәжірибе негізіндегі фасилитация, модерация, коучинг, тренинг, кейсстади, brainstorming және т.б. әдістерін қолданатын арнайы бағдарламасы іске қосылды.

– Сіздің ойыңызша университеттердің серпілісті дамуы үшін не қажет?

–Университетті әлемдік деңгейге жеткізудің негізгі бағыттарының бірі ғылым мен инновацияны дамыту болуы керек. Жетекші елдердің тәжірибесі көсеткендей, инновациялық инфрақұрылым-ның толық циклын құру қазіргі ғылым мен инновацияның дамуына айтарлықтай әсер етеді. Бұл – 3.0 университетін құрудың басты көрсеткіші. Осыған орай 2018 жылдың маусымында Техноло - гияларды коммерцияландыру (трансферті) офисін аштық. Нәтижесінде, оқытушылар мен студенттердің ғылыми белсенділігі артты. Университетіміз ғылыми жұмыстардың нәтижелерін ком- мерцияландыру бойынша төрт грант және Дүние жүзілік банктің 130 оқытушыны ағылшын тіліне оқыту грантын иеленді. Сондайақ биыл 30-ға жуық ғылыми жоба Түркияның қаражаты есебінен қаржыландырылатын болады. Ғалымдардың жарияланымдық белсенділігі едәуір артып, халықаралық Scopus базасындағы мақалалар саны 30%-ға артып, 600 мақалаға жетті. Scopus базасына тіркелген Bilig ғылыми журналы жарық к(реді. Жалпы, бір жыл ішінде ғылыми-зерттеу жұмыстарын қаржыландырудың университет бюджетіндегі үлесі 2%-дан 8%-ға дейін артты. Ғылымның және инновациялық инфрақұрылымның толық циклі дамуының келесі кезеңі – ғылыми технопарк құру. Бұл тұрғыда, Түркияның жетекші университеттеріне қарасты технопарктердің сәтті тәжірибесін атап өту қажет. Университетте түркиялық тәжірибеге негізделе отырып технопарк құру жұмыстары жүргізілуде. Жалпылай алғанда, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетіндегі бұл өзгерістер алдыңғы қатардағы университет болуға бағытталған іс-шаралар. Менің ойымша, ХҚТУ-дың қарқынмен жүргізіп жатқан күрделі трансформация тәжірибесін еліміздің барлық университетін дамытуға қолдануға болады.

–Әңгімеңізге рақмет!

GAZETENİN TÜRKÇE YAYIN BÖLÜMÜ

AY gazete
BİLİM KÜLTÜR SANAT
AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ

«Dîvânu Lugâti't-Türk ve Bulunuş Hikayesi» Telekonferansı

Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Feyzi Ersoy Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Enstitüsü 2019-2020 öğretim yılı telekonferansları kapsamında 16 Ekim Çarşamba günü enstitü araştırma salonunda "«Dîvânu Lugâti't-Türk ve Bulunuş Hikayesi" konulu konferans verdi.

Türk Dil Kurumu Başkanlığı makamından canlı bağlanan Ersoy, konferansında Dîvânu Lugâti't-Türk'ün kaleme alınışını, içerik özelliklerini, bulunuşu ve Türk dünyası açısından önemini anlattı.

Dîvânu Lugâti't-Türk hakkında bilgiler veren Ersoy, Türk Dillerinin divanı anlamına geldiğini, eserde Türk lehçe ve ağızlarından 8000'e yakın sözcük yer aldığını söyledi.

Dîvânu Lugâti't-Türk'ün 1912 yılında Ali Emiri tarafından bulunarak Türk edebiyatına kazandırıldığını anlatan Ersoy, İlk olarak 17. yüzyılda Vani Mehmet Efendi'nin evinde görülen eserin daha sonra torunlarından Ahmet Nazif Paşa tarafından saklandığını, 1912 yılında ise Ali Emiri tarafından sahaflar çarşısından satın alınarak Türk edebiyatına kazandırıldığını söyledi. Bu alanda kendi çalışmalarından da bahseden Ersoy, "Bir Kitaba Tutuldum" romanında Dîvânu Lugâti't-Türk'ün bulunuş hikayesini geniş bir şekilde anlattığını dile getirdi.

Ersoy konuşmasında, Türk edebiyatı için çok önemli bir yere sahip olan bu eserin bir sözlük olarak düşünülmemesini, Türk dili ve tarihini anlatan bir eser olarak baştan sona okunması gerektiğinin altını çizdi.

Konuşmasının son bölümünde katılımcıların sorularını yanıtlayan Prof. Dr. Feyzi Ersoy, konferansı düzenleyen Türkoloji Araştırmaları Enstitüsüne teşekkürlerini iletti.

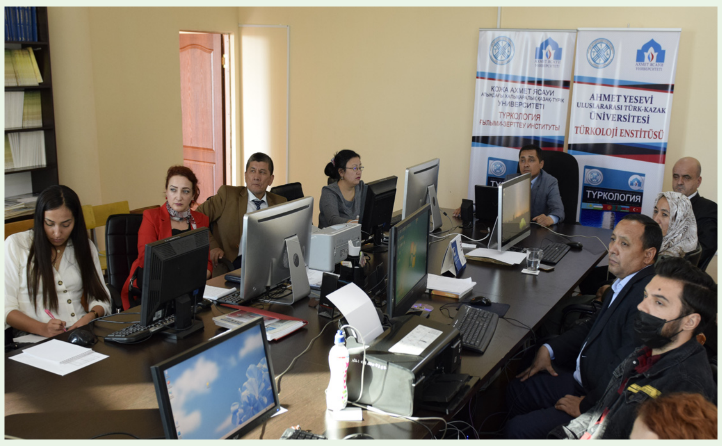

8. Uluslararası Türkoloji Kongresi İstanbul'da Yapıldı

Ahmet Yesevi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi iş birliğiyle İslam bilim tarihi araştırmacısı Prof. Dr. Fuat Sezgin anısına düzenlenen kongrenin açılışı, 8 Ekim 2019 Salı Günü İstanbul Üniversitesi Rektörlük Binası Doktora Salonunda yapıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi tarafından iki yılda bir Türkistan'da düzenlenen kongre bu yıl «Türk Uygarlığı: Köklü Geçmişten Günümüze» temasıyla İstanbul'da yapıldı.

Kongre, Kazakistan ve Türkiye milli marşlarının okunmasının ardından açılış konuşmaları ile devam etti.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, Ahmet Yesevi Üniversitesini Türkoloji'nin merkezi haline getirerek ileride burada Uluslararası Türkoloji Enstitüsü kurmayı hedeflediklerinin altını çizdiği konuşmasında üniversite hakkında da bilgiler verdi.

Daha sonra konuşan İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İlyas Topsakal, Türk dünyasını çok iyi tanıyan biri olarak bu kongrede açılış konuşması yapmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi. Üniversitede Farabi Üniversitesi ile çift diploma programı uyguladıklarını aktaran Topsakal, kongrenin 2019'un Prof. Dr. Fuat Sezgin yılı ilan edilmesi nedeniyle onun anısına yapılmasının önemini vurguladı.

Toplantıya katılan Sultanbeyli Belediye Başkanı Hüseyin Keskin, kongrede ilim dünyasını aydınlatacak, ileriye yön veren kararlar alınacağını düşündüğünü dile getirdi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız da bundan önceki kongreleri 14 yıl boyunca Türkistan'da yaptıklarını anımsatarak kongrenin hayırlara vesile olması temennisinde bulundu. Yıldız, İslam bilim tarihi araştırmacısı Fuat Sezgin anısına düzenlenmesinin de kongreyi daha anlamlı hale getirdiğini söyleyerek emeği geçenlere teşekkür etti.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hayati Develi ise dünyada ilk ve en eski Türkoloji kurumunun 1924 yılında kurulan İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Merkezi olduğunu kaydetti. Dünyada bugün bu alanda birçok merkezin bulunduğunu belirten Develi, bilim insanlarının dünyanın her yerinde Türk dünyasıyla ilgili çalışmalar yaptıklarını anlattı.

Açılış konuşmalarının ardından Nazarbayev Üniversitesi Öğretim Üyesi, Türkolog Prof. Dr. Uli Şamiloğlu ise «Türk Yazı Dillerinin Tarihi Dönemleri: Yeni Bir Bakış» başlıklı bir sunum yaptı.

Kongre yedi faklı ülkeden 50'ye yakın Bilim insanın katılımıyla iki gün boyunca İstanbul Üniversitesi Rektörlük Binasında devam etti.

Kamu Hizmetlerinde Toplam Kalite Yönetimi Semineri

"Kamu hizmetlerinde toplam kalite yönetimi, insan kaynakları ve dijital teknoloji" semineri, 10 Ekim Perşembe günü Ahmet Yesevi Üniversitesi Kültür Merkezi'nde yapıldı.

Birleşmiş Milletler Orta Asya İnsan Kaynakları Örgütü Üyesi Dr. Salim Zougbi'nin konuşmacı olarak katıldığı konferansta, kamu hizmetlerinde toplam kalite yönetiminin artırılmasına yönelik kürsel gelişmeler ve uygulumlar ele alındı.

Dünyanın gelişmiş ülkelerindeki değişime uyum sağlamak için insan kaynakları yönetiminin ve Ar-Ge hizmetleri ile geliştirmesi üzerinde duran Dr. Zougbi, katılımcılara, kurumsal kalite ve yeterlilik deneyiminin paylaşılmasının önemini anlattı.

Etkinliğin açılışında bir konuşma yapan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, insan kaynakları ve dijital teknolojinin toplam kalite yönetimindeki önemine vurgu yaparak, "kamu hizmetleri toplam kalite yönetimi alanında üniversite olarak yenilikleri ve uyumlaştırma çalışmalarını yakından takip ettiklerini, Kazakistan Devleti bilgi toplumu sürecine ilişkin tüm faaliyetlere ortak olduklarını" açıkladı.

Seminere, Şimkent ve Kızılorda Eyaletleri yatırımcıları, Kazakistan Cumhuriyeti Kamu Hizmetleri Dairesi çalışanları ile Kamu İdaresi Akademisi'nin yöneticileri katıldı.

Devlet Memurları Okulu 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Açılışı

Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Kazakistan Cumhuriyeti Kamu Hizmetleri Ajansı ikili iş birliği protokolleri kapsamında kurulan Devlet Memurları Okulu, 11 Ekim Cuma günü düzenlenen törenle açıldı.

Öğrencileri kariyer hayatına hazırlama ve mesleki yeterlik kazandırma amacıyla kurulan Devlet Memurları Okulunun 2019-2020 eğitim-öğretim yılı açılış törenine Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Pusat Pilten ve Kazakistan Kamu Hizmetleri Ajansı Türkistan Eyaleti Müdürü Bolat İsakov katıldı.

Toplantıda konuşan Rektör Abdrasilov, Devlet Memurları Okulu'nun öğrencilerin iş hayatına hazırlanmasındaki rolüne dikkat çekerek, "2018-2019 eğitim öğretim yılında Kamu Hizmetleri Ajansı ile yapmış olduğumuz protokoller kapsamında devlet memurları okulunu kurduk. ilk yılında kursiyer öğrencilerimiz büyük bir başarı sağladığı bu projeyi bu yılda devam ettirmek istiyoruz" dedi.

Rektör yardımcısı Pilten ise, konuşmasında üniversite sanayi işbirliğinin önemine dikkati çekerek, Ahmet Yesevi Üniversitesi olarak gerek sanayi gerekse diğer devlet kurumlarıyla ikili işbirliğine önem verdiklerini ve bu minvalde kurulan devlet memurları okulu sayesinde öğrenciler kariyer hayatına en iyi şekilde hazırladığını belirtti.

Kamu Hizmetleri Ajansı Türkistan Eyaleti Müdürü İsakov da konuşmasında devlet memurları okulunu önemsediklerini belirtti. Bu kapsamda Kamu Hizmetleri Ajansı olarak her türlü desteği vermeye hazır olduklarının altını çizdi.

Değerlendirme konuşmalarıyla sona eren toplantıda bu yıl 32 öğrencinin hizmet içi eğitime katılacağı vurgulandı.

Dünya Güreş Şampiyonasında Derece Alan Niyazbekov'a Coşkulu Karşılama

14-22 Eylül 2019 tarihlerinde Kazakistan'ın başkenti Nur Sultan'da düzenlenen Dünya Güreş Şampiyonası'na katılan yüksek lisans öğrencimiz Devlet Niyazbekov gümüş madalyanın sahibi oldu. Ayrıca sporcumuz 2020 Tokyo olimpiyatlarına bilet aldı.

Azerbaycan'ın Astana Büyükelçiliği Şampiyonada 65 kiloda derece alan sporcumuzun Türkistan'a dönüşü münasebetiyle 12 Ekim 2019 Cuma günü karşılama töreni düzenlendi. Kültür Merkezi'nde yapılan etkinliğe, rektör yardımcıları Prof. Dr. Umirbek Umbetov, Doç. Dr. Pusat Pilten ve Dr. Emrekul Abuov katılarak, tebrik ve teşekkürlerini ilettiler.

Törende konuşan güreşçimiz Niyazbekov, dünyanın en iyi sporcularının katıldığı bir turnuvada gümüş madalya ile dönmenin sevincini yaşadığını söyledi.

Çok çalışmanın neticesini aldığını dile getiren Niyazbekov, «Zorlu bir şampiyona oldu. Hem gümüş madalya almanın hem de 2020 Tokyo Olimpiyatlarına katılma hakkı elde etmenin gurur ve mutluluğu içerisindeyim. Destekleri için üniversite yönetimine teşekkür ederim» şeklinde konuştu.

Etkinlikte öğrencilere başarıya giden yolda çalışmalarını anlatan sporcumuza geleneksel Kazak milli giysisi Çapan giydirilerek hediye takdiminde bulunuldu.

BM Modeli Güvenlik Konseyi Simülasyonu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü teorik dersleri kapsamında 7 Ekim 2019 Pazartesi günü "BM Modeli Güvenlik Konseyi Simülasyonu" konulu seminer düzenlendi.

Koordinatörlüğünü Uluslararası Bölümü Öğretim Üyesi Şerife Giritlioğlu'nun yaptığı ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yüksel Çelik'in de gözlemci olarak katıldığı seminer yaklaşık bir saat sürdü.

Öğrencilerin derslerde öğrendikleri teorilerin pratik olarak uygulanması esasına dayanan seminerde; uluslararası sorunlarda temsil yöntemi ve temsil kabiliyetinin geliştirilmesi, gündem oluşturma, tekli hazırlama, teklif sunma ve ortak çalışma pratiği üzerinde duruldu.

Seminerde alan çalışmasına katılan öğrenciler, Birleşmiş Milletlerin (BM-NUN) amaç ve faaliyetlerini daha yakından tanıma imkânı buldu. Öğrenciler ülke temsilcileri işlevini esas alarak bölgesel ve küresel meselelerin Birleşmiş Milletlerdeki çözüm yöntemlerini uygulamak kaydıyla; uluslararası ilişkiler alanında karşılıklı diplomasi, bölgesel ve küresel sorunlara yaklaşım, olay ve durum oylaması, üye ve temsilci seçimi, ülke başkanlarını temsil etme gibi konularda tecrübe sahibi oldular.

Bölgesel ve küresel diplomasinin BM'de temsilinin örnek sunumları ile seminer sona erdi.

Öğrenci Konsey Başkanı Seçimi

Ahmet Yesevi Üniversitesinde 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Konsey Başkanlığı için 7 Ekim Pazartesi Türkistan Yerleşkesi'nde seçim yapıldı.

Kültür Merkezi'nde yapılan seçimler sonucunda öğrenci konsey başkanlığına Sosyal Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü 3'üncü sınıf öğrencisi Ahmet Ağkılınç 60 oyla seçildi.

Seçime, Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Pusat Pilten, Öğrenci İşleri Eş Daire Başkanı Bülent Şen ve Disiplin ve Kültür İşleri Müdürü Lezzet Dinaşeva katıldı. Öğrenci Konsey Başkanı seçilen Ahmet Ağkılınç, Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde öğrenim gören tüm öğrencilere yönelik çalışmalar yapma gayesinde olduklarını belirterek hedeflerinin üniversite ve öğrenciler arasında köprü kurmak istediklerinin altını çizdi.

TÜRK DÜNYASINDA İLETİŞİM VE MEDYA SEKTÖRÜNÜN ORGANİZASYONU

Dünyada medya hizmetleri siyasi, politik ve hukuki alanlarda, ulusal ve uluslararası ilişkilerde ve tüm kamu yönetiminde 'dördüncü kuvvet' kabul edilmektedir. Elbette tüm dünyada olduğu gibi Türk dünyasında da bu sektöre ve sektörün gelişimine çok önem verilmektedir.

Yerel, bölgesel ve küresel iletişimin yeni ve sürekli gelişen bir alanı olarak sosyal medya, dünyadaki haber ve gelişmeleri anlık olarak gündeme taşımaktadır. İnteraktif dijital bilgi aktarımı sağlayan ortamların yerel, toplumsal, bölgesel, ulusal ve küresel tüm etkileşimleri, işlenmiş tüm bilimsel kaynakları, içinde bulunduğumuz hız çağına uygun olarak anında iletilmekte ve paylaşılmaktadır. Küresel etki gücü nedeniyle ülkeler ve firmalar, rekabet ortamı olarak interaktif iletişim ağlarını kullanmaktadır. Bunun yanında küresel kamuoyu ile algıları etkileme ve yönlendirme stratejisinin yönetilmesinde interaktif medya ağları stratejik temel etken olarak belirleyici olabilmektedir.

21. yüzyılda, dijital medya sektöründe faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlar, kendi sorumluluk alanlarındaki faaliyetleri, devletlerin politika uzantılarına bağlı ya da bağımsız olarak işlevselleştirmiştir.

Sosyal medyanın ticari ve politik alan ile ortaklığı ise sivil toplum örgütleri bileşenlerine kadar uzanabilmektedir. Toplumun aktif bir unsuru olarak kabul edilen interaktif medya faaliyetlerinin denetimini yapan kurum ve kuruluşlar ise politika ve sorumluluklarını, medya iletişim sektöründeki etki faktörlerini ölçerek yeniden güncelleme yapabilmektedir.

İnteraktif medya alanında gelişmiş ülkeler, dijital diplomasi gücünü haber ajansları dahil sosyal haberleşme ağlarına çok dilli olarak servis etme imkanına sahiptirler. Kamuoyu etki gücünün ve küresel insani hakların ve kuralların temsilinde iletişimin gücünü kullanan ülkeler otoriteleşmişlerdir.

21. yüzyılda Türk Cumhuriyetleri ve Türk dünyasının medya ve iletişim gücünden uzak kalması düşünülemez. Bilginin gücünden yararlanan milletlerin küresel hâkimiyetini evrensel iletişime ulaştırdıklarını yeniden düşünmeliyiz.

Türk dünyasındaki durum, hareket ve gelişmeleri, anında canlı olarak dünyaya servis edecek ortak medya gücü üzerinde yeniden düşünülmesi ve bilgi akışını sağlayacak bir yapılanmanın projelendirilmesi, Türk Cumhuriyetlerinin iletişim ve etkileşimi için stratejik enformasyon bütünleşmesinin ilk adımı olabilecektir.

Türkiye medya sektörleri, Türk Cumhuriyetleri ve Türk toplulukları ile ilgili haberleri genellikle yabancı ajanslardan ve Rusya medya merkezlerinden doğrulayarak derlemektedir. Bu nedenle Türk dünyası medya sektörüne duyulan ihtiyaç bazı bilimsel toplantılarda da gündeme getirilmektedir.

2017 yılında Türkiye, Azerbaycan, Başkurdistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tataristan (RF) ve Kazakistan'dan haber ajansları ve basın kuruluşları ile kültür ve devlet adamlarının katıldığı, Türk Dünyası Kültür Başkenti etkinlikleri kapsamında, TÜRKSOY ve Uluslararası Türk Akademisi (TWESCO) tarafından gerçekleştirilen "Türk Dünyası ve Enformasyon Alanı" konulu "I. Uluslararası Medya Forumu" düzenlenmiş, ve bu forumda Türk dünyasının enformasyon politika ve stratejileri değerlendirilmiştir.

Türk Konseyi, Türk Akademisi, TÜRKSOY, TİKA, Yunus Emre Kültür Enstitüsü, TRT Avaz, Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Bilim Kültür ve Sanat Merkezi, Eskişehir Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, Türk Dünyası Gazeteciler Federasyonu ve ilgili diğer kamu ve sivil toplum kuruluşunun 'Türk Dünyası Medya Platformu'nun kurulmasına yönelik düşünce ve görüşleri gündeme getirmesi ve desteklemesi etkileyici olabilir. Ancak bütün bunlar yeterli değildir. "Türk Cumhuriyetleri Haber Ajansları Birliği" nin ortak faaliyetlerine şiddetle ihtiyaç vardır. Bu ajansların ülke, topluluk, ağız ve lehçelerinde yayıncılık yapması, çok büyük bir enformasyon ağı kurulumunu sağlayacaktır.

Türk dünyasının ilk ortak üniversitesi olan Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Türkistan'da yarattığı katma değer ile şehrin kalkınmasına her alanda destek sağlamaktadır. Ayrıca ticari sektörün gelişimi ve Türkistan'ın eyalet merkezi olmasında katma değer yaratmıştır. Türkistan'a yapılan yeni büyük yatırımların bir bütünlük sağlaması için görsel ve işitsel alanının kamu ve sivil güçlere dayalı olarak organizasyonun yapılması ile kalkınma hedefleri ve yatırımlar birbirini destekleyecektir. Nitekim Türkistan'da yakın zamanda hizmete açılacak olan 'Alatau Medya Merkezi' stratejik hedeflerin birbirini tamamlayan süreçleri olarak Türk dünyası değerler tanıtımı, ülke ve toplum gündemlerinin ve süreçlerinin paylaşılması ve bilginin birinci el kaynaktan elde edilmesine imkân sağlayacaktır.

Süleyman DOĞAN
Ahmet Yesevi Üniversitesi

СТУДЕНТ ЖАЗБАЛАРЫ

САҒЫНЫШ ТАМШЫЛАРЫ

Сағыныш деген керемет сезім емес пе! Олай дейтінім жат мекенде жүріп өсіп-өнген, топырағына қанша аунасаң да құмарың қанбайтын туған жерді, алысқа кеткен сені уайымдамай тұрмайтын асыл ананды, қанша қатал болғанымен жүрегі нәзік келетін әкені, бірге доп теуісіп, бастары бір қазанға сыймайтын бауырларды, самаурынмен қайнаған шәйді бірге ішетін, құрт кепсе алдымен саған ұсынатын ата-әжеңді, үйде той-жиын бола қалса лезде келіп қол ұшын созатын көрші-қолаңды, үш ай бойы көрмеген дос-жарандарды, тәтті балалық шақ сыйлаған «мектеп» деген мекемені, қанша бұзықтық жасасаң да кешіре алатын ұстаздарды сағынасың.

Мендегі бұл жолғы сағыныш басқаша болды. Жаз бойы күйбең тіршілік пен арпалысып жүріп, бір сәт жантая қалсам Түркістанды және оқитын университетімді ойладым. Бір жыл бойы ондағы қызықты сәттерді есіме түсіріп, күліп аламын (қасымдағы адамдар мынаған жын көрінген бе деп жатады). Сүйген адам барлық кемшіліктермен қоса сүйеді деген рас екен. Себебі мен бұл қаланы үнемі міз қақпай соғатын желімен, тоқтамайтын дауылымен, жауса жерді тесетіндей жаңбырымен, шықса басыңды қақ қылып жіберетіндей күнімен, сырымен бөлісіп, маужырап тұратын түнімен, жүректері мейірімге толы адамдарымен, көңілдері жайнап жүретін жастарымен, қашан келсең де жадырап күтіп алатын қонақжай достарымен, балалық шақтары бақытты өтіп жатқан бүлдіршіндерімен, сәлемдессең күлімдеп қабыл алып, батасын беретін қариялармен, қашан да құшағын жайып тұратын Тұранымен сүйдім. Бір жылдың ішінде мен шын сүйіп үлгердім. Көптеген жерлерді аралап, саяхаттамасам да жүрегімнің төрінен орын алған бұл қалаға ғашық болдым. Түркістан қаласы келешекте бас қаламыз болып жатса да таң қалмаспын. Себебі бұл біздің еліміздің ғана емес, бүкіл түркі халықтарының рухани астанасы. Басқалар үшін ең әдемі қала, ең алғашқы махаббаттары Алматы бола берсін. Мен үшін ең әсем қала, менің ең алғашқы Махаббатым – ТҮРКІСТАН болып қала бермек!

Перизат САБЫР
2-курс студенті

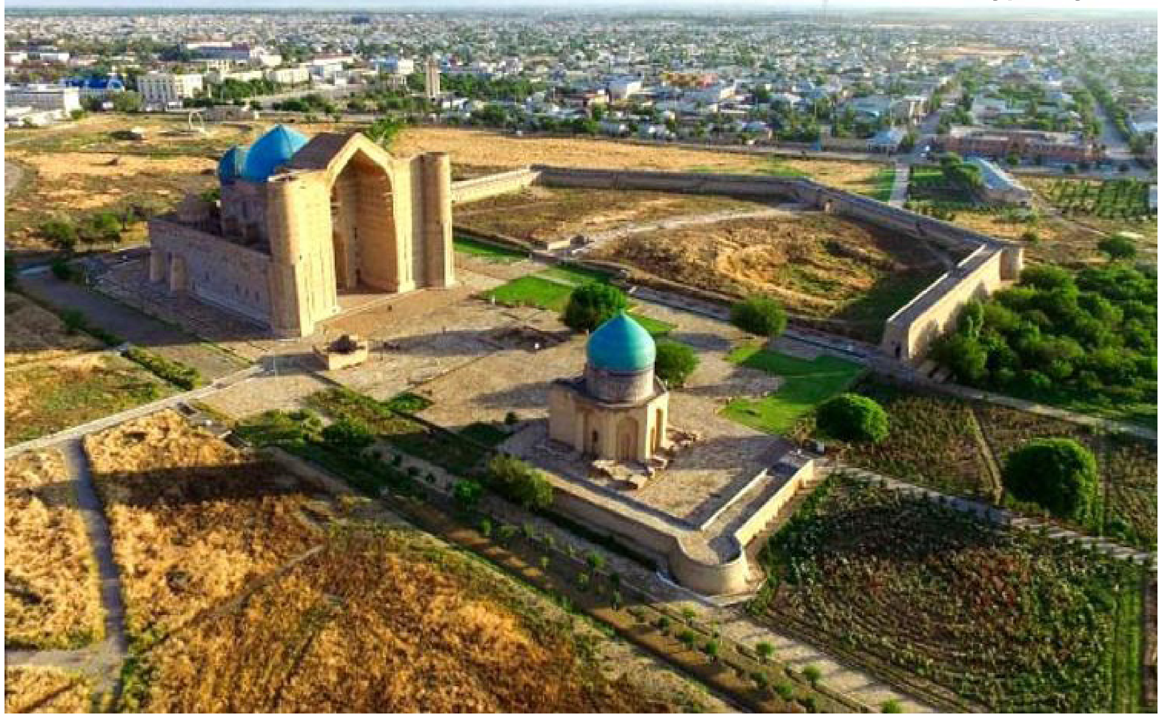

МЕН ТАҢДАҒАН МАМАНДЫҚ

Бүгінгі заман ағымына ілесу, білімді жастар санатына қосылу үшін терең білім мен біліктілік қажет. Болашақта бізді үлкен асулар мен биік белестер күтіп тұр. Еліміздің игілігі үшін өз қалауымыздағы мамандықты таңдаудан жаңылмауымыз қажет. Себебі әр адамның таңдаған мамандығы болашағына тікелей байланысты.

Мен мектеп бітіріп, үлкен өмірге жолдама алдым. Төккен теріммен, ізденісімнің арқасында Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің студенті атандым. Осынау күнге дейінгі жеткен жетістіктерімнің ең ірілерінің бірі – мемлекеттік грант иегері атанғаным десем, артық айтпаған болар едім. Түбі бір түркі халықтарының басын біріктіретін бұл университеттің табалдырығын аттағаннан-ақ, өз қалауымның, өз арманымның орындалуына осы білім ордасы жол салып беретініне көзім жетті. Алғашқы күннен тобымыздағы студенттермен етене жақын танысып, бір үйдің балаларындай табысып кеттік. Топ жетекшісі Бекжігіт Сердәлі ұстазымыздай көрегенді бастаушымыз, бағыт айқындаушымыз болғанына қатты қуандық. Жетекшімізбен университет қабырғасында экскурсия жүргіздік. Сабақ кестесі дайын болып, бірден сабаққа кіріскеніміз жаңашылдыққа деген ізденуімізді арттыра түсті. Ал бүгінде "Оқу ордасын таңдаудан жаңылмаған екенмін!"- деп жиі айтамын. Мамандық таңдау өміріңіздің бір кірпішін дұрыс қалау. Мамандық таңдау деген - өзің айналысқың келетін жұмысты таңдау ғана емес, өзің араласқың келетін ортаны да таңдау. Мамандықты таңдау үшін адам ең алдымен өзінің бейімділігін тануы қажет. Менің жаныма жақын, қалаған мамандығым – журналист. Бұл мамандықтың қыр-сырын игеріп, тереңінде жатқан асыл маржандарын теріп, білікті маман иесі болғым келеді. Журналист мамандығы қиындығы мен қызығы мол, жан-жақты білімділікті талап ететін жауапты сала. Журналист болу үшін тума дарын қажет. Себебі, бұл сала шығармашылықпен тығыз байланысты. Мен бала кезден өлең шығарып, жазушылық қабілетімді арттырып, ізденіс пен талпынысымды сүйіспеншілікпен жаңа-шылдыққа бастап дамытып келемін. Бұл мамандықтың мақсаттарының бірі - халық пен билікті байланыстыратындығы. Журналист болу үшін бойда жігерлі, жасқанбайтын, батыл қасиет болуы шарт. Заман ағымына сәйкес кез келген жағдайға бейімделе алмайтын адам журналистика сала-сында бой көрсете алмайды. Байқап қарасақ, әр саланың нақты анықтамасын әркім өзінше беруге тырысады. Қаламың мен қағазың арқылы қорғансызға пана болып әділеттік тапқанда, біреуге үміт ұялатқан сәтте осы мамандықтың құдіретін сезінуге болады деп ойлаймын. Әрбір мамандық жауап-кершілікті қажет етеді. Міне, мен осындай шоқтығы биік мамандықтың хас шебері атанғым келеді. Әрине ол үшін ерен еңбек пен қажырлы, тайсалмайтын өжеттілік қажет. Осы қасиеттен бойымызға жинай алсақ, мақсат қоя білсек, оған жете де білеміз. Осы орайда Абай атамыздың:"Сенде бір кірпіш дүниеге, кетігін тап та бар қалан!"деген керемет сөзі есіме түсіп отыр. Болашақты бағдарлап, алдымызға мақсат қоя біліп, керемет маман иесі болуға ұмтылайық!

Сандуғаш БЕКТҰРОВА
1 курс студенті

ТУҒАН ЖЕР

Туған жер – біз бұл құдіретті сөзді естігенде денеміз түршігіп қоя береді. Қолда барда алтынның қадірі жоқ дейміз. Не балалықпен, не қадірін білмегендіктен ауылымнан алысқа кетуді қалайтынмын. Мені бөтен жерде біреу құшақ жайып қарсы алатындай-ақ. Балалық еркелік айтқанын істетпей қойған ба?! Өз үйімнен, өз анамнан алысқа кеттім. Кетіп алып енді өкінудемін. Үйімді, жерімді сағындым. Бөтен жерде сен барсың-ау, қарның ашып қалды-ау деп ешкім қарамайды. Міне, осылай бүгін туған жерді сағынып, өзге жерде қалам тербеп отырмын. Туған жер дегенде сонау алыстағы балалық шағым есіме түседі. Соншалықты сарқырап ағып жатқан өзеннің, төбемнен тәкаппарлықпен қарайтын таудың, асыр салып ойнайтын жылқы құлындардың ортасында, табиғат құшағында өспедім. Мен тұрған жер аудан орталығы. Есік алды кішкентай ғана. Мал-жай асырайтын үй емес-тін. Дегенмен табиғатқа бай болып өспесем де, кеуде тұсым табиғат деп ойнақ салып қоя береді. Мен ғашық болып өстім сұлулыққа, тауға, бұлбұл дауысына, жылқыға. Міне туған жер дегенде балалық арманым есіме түседі, бұл керемет есім, бәрінен қымбат және ыстық. Қыз бала кәмелет жасынан асқаннан кейін, үйіне шынымен қонақ бола бастайды екен. Мектеп бітіріп оқуға кетеді,тағысын тағы.

Мен атақты 100 жасаған жыр дүлдүлі Жамбыл ақынның жеріненмін. Тараз қаласы сырт көзге ескі болғанымен, онда талай тарих сырлары жасырынып жатыр. Біздің жерімізден әр түрлі дарын иесі шыққан. Тарих қойнауы осы жерден бастау алып, талай құпия, талай сырлар ашылды. Мен өз туған жерімнің тарихымен мақтанамын. Менің ең бірінші мақсатым туған жеріме еңбек етіп, өз халқымның жағдайын жасау. Мен болашақта өз жерімді, өз елімді көркейтемін, дамытамын. Ол үшін көп еңбек етемін. Өз туған жерін сүймейтін азаматтар бар. Мүмкін олар-ды бөтен жерге жіберіп көрерміз, қадірін ұғынатын.

Алина МУТАЛИПОВА
1 курс студенті

Ясауи университеті
УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ

Газет 1995 жылдан шыға бастады

Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

Редактор м.а.: Эльмира АРТЫҚБАЕВА

Ақпарат орталығы:
Бейсен Тельман
telabdi@mail.ru

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmira_artykbaeva@mail.ru

Сүлеймен ДОҒАН
dgn_s8@hotmail.com

Дизайнер:
Мұрат ШАХАНБАЕВ

Фото маманы: Нақып Шынтеміров

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтармайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автордың пікірі, мақалалары, ашық хаттары мен үндеулері редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды

Газетті есепке қою туралы
№11180-Г куәлікті 2010 жылы 4 қазанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген.

2019 жылдың қаңтарынан бастап « Ясауи университеті» газеті электрондық және интернет форматында шығарыла бастады.

Редакция мекен-жайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов № 29, бас оқу ғимараты 601-кабинет. **Байланыс телефоны:** 8 /72533/ 6-38-13, ішкі (1020) **Эл.пошта:** a.yassaui@mail.ru